

Joel Niemi

NIILO MÄKI INSTITUUTTI

20 vuotta oppimisvaikeustutkimusta

Niilo Mäki Instituutti

20 vuotta

Toukokuussa 2010 tuli kuluneeksi 20 vuotta Niilo Mäki Instituutin perustamisesta. Tunnetun suomalaisen neuropsykologin Niilo Mäen (1902–1968) nimeä kantava instituutti oli alussa pienimuotoinen, muutaman tutkijan työllistänyt tutkimuslaitos. Vuosien varrella instituutista on kasvanut kansallisesti merkittävä, runsaat viisikymmentä henkilöä työllistävä oppimisvaikeuksien tutkimus-, koulutus- ja julkaisukeskus. Instituutin perustamisen ideoinut Niilo Mäen leski, tohtori Onerva Mäki, professori Heikki Lyytinen ja professori Timo Ahonen muistelevat keskuksen perustamisesta ja alkutaivalta sekä luovat silmäyksen tulevaan. Keskuksen toiminnanjohtaja kasvatust. toht. Kirsti Laakso tarkastelee NMI:n toimintaa nykypäivän näkökulmasta.

VASTAUS KÄYTÄNNÖN TARPEESEEN

1990-luvun alussa suomalainen oppimisvaikeustyö eli vielä monessa suhteessa alkutaivaltaan. Lasten ja nuorten parissa työskentelevillä ammattilaisilla oli saatavilla vain suppeasti oppimisvaikeuksia koskevaa tietoa ja tarjolla olleet kuntou-

tuskeinot olivat rajalliset. Instituutti syntyi vastaukseksi tähän tarpeeseen. – *Instituutin perustamisen taustalla vaikutti ilmeinen yhteiskunnallinen tarve. Koulujen tarjoama erityisopetus oli vielä 1990-luvun alussa ainoa auttamiskeino, jota lukemisen oppimisen häiriöitä kohtaaville lapsille tarjottiin. Tarve oppimisvaikeuksia kohtaavien lasten auttamiseksi oli valtava, sillä puutteet tuki- ja kuntoutuskeinoissa aiheuttivat pahimmassa tapauksessa koko koulutien keskeytymisen ja kouluttamattomien nuorten jäämistä työttömäksi, kertoo Niilo Mäen leski, elämäntyönsä lasten oppimisvaikeuksien parissa tehnyt tohtori Onerva Mäki.*

Myös tutkijat tarvitsivat keskustaa, joka yhdistäisi oppimisvaikeuksia koskevaa tietoa. Jyväskylän yliopiston psykologian laitoksessa kiinnostuttiin 1990-luvulle tultaessa koko ajan syvällisemmin oppimisvaikeuksista, ja laitoksen yhteyteen oli perustettu 1980-luvun alkupuolella pienimuotoinen oppimisvaikeuksien klinikka, joka toimi Suomen CP-liiton myöntämällä apurahalla. Klinikalla työskennellyt lastenneuvolassa psykologin tointa hoitanut Timo Ahonen sekä Niilo Mäen oppilaana ollut yliassistentti Heikki Lyytinen olivat

aloittaneet 1980-luvulla oppimisvaikeuksien neuropsykologisen tutkimuksen Jyväskylässä ja into päästä soveltamaan teoriaa käytäntöön oli kova. – *Lastenneuropsykologian voimakas kehittyminen 1980-luvulla loi osaltaan varsin optimistisia ajatuksia siitä, että juuri tästä tarkastelukulmasta olisi mahdollista tarjota eväitä myös käytännön erityisopetuksen ja kuntoutuksen tueksi,* kuvailee Ahonen.

– 1990-luvulle tultaessa tutkijat tiedostivat laajalti tarpeen perustaa oppimisvaikeustietoa kokoava keskus, Lyytinen muistelee. Erityispedagogiikkaa tukeva oppimisvaikeuksiin keskittynyt tutkimus oli kuitenkin vielä 1990-luvun alussa verrattain vähäistä. – *Nimenomaan oppimisvaikeuksiin keskittynyt tutkimus loisti poisalollaan, siihen liittyvää tutkimusta ei tehty näkyvästi missään suomalaisten yliopistojen psykologian laitoksista eikä myöskään lääketieteen puolella. Tilaus oppimisvaikeuksiin suuntautuvalla, psykologian kehittyneitä kokeellisia ja psykometrisiä tutkimusotteita käyttävälle tutkimukselle ja sitä koordinoivalle keskukselle olikin ilmeinen,* kertoo Lyytinen.

LÄHTÖLAUKAUS LAHDESTA

Lyytisen ja Ahosen 1980-luvulla tekemä neuropsykologinen tutkimus yhdessä Jyväskylän perheneuvolan ja yliopiston oppimisvaikeuksien klinikan toiminnan kanssa kiinnitti myös erityispedagogiikan laitoksella uransa tehneen Onerva Mäen huomion. Keväällä 1990 tutkijoiden työstä innostunut Onerva Mäki päätti kutsua heidät mukanaan tutustumaan Lahden kuulovammaisten kouluun, jossa jo silloin opiskeli dysfaattisia lapsia. Koulun rehtori Taru Kivi yhdessä Onerva Mäen kanssa oli käynnistänyt dysfasialasten opetuksen kehittämistoimintaa RAY:n rahoit-

tamana. Tutustumismatka kouluun teki vaikutuksen myös Ahoseen ja Lyytiseen. Tuo vierailu ajomatkan aikana käytyine keskusteluineen antoi lopulta viimeisen lähtölaukauksen Onerva Mäen mielessä kyteneelle ajatukselle Niilo Mäen nimeä kantavan instituutin perustamisesta. – *Paluumatkalla Lahdesta Jyväskylään minä, Heikki ja Timo olimme kaikki yksimielisiä siitä, että Jyväskylään oli perustettava Niilo Mäki Instituutin kaltainen oppimisvaikeuksien keskus,* tohtori Mäki kertoo.

Lahden-matkan jälkeen asiat etenivät ripeästi. 12-vuotisella kaupunginvaltuutetun urallaan laajat kontaktiverkostot luonut Onerva Mäki lupasi huolehtia säätiön perustamisen vaatiman 150 000 markan keräämisessä. Päärahoittajiksi säätiötä perustettaessa saatiin Jyväskylän yliopistosäätiö, Haukkalan lastenpsykiatrisen hoitolaitoksen kannatusyhdistys ja Jyväskylän kaupunki. Rahoituskuvioiden selvittyä kaikki oli valmista Niilo Mäki Instituutin toiminnasta vastaavan säätiön perustamiseksi. – *Kaikki tapahtui oikeastaan toukokuun 1990 aikana, ja kesään mennessä Niilo Mäki Instituutin toiminnan aloittanut säätiö oli perustettu,* kertoo Onerva Mäki.

Tapahtumien nopeassa kehityksessä oli tietoisten ponnistelujen ohella osansa myös onnekkaalla sattumalla: – *Mielestäni Niilo Mäki Instituuttia perustettaessa kaksi asiaa sattui onnistuneesti ja onnekkaasti yhteen. Ensinnäkin oli Onerva Mäen ajatus Niilo Mäen nimeä kantavasta ja hänen elämäntyölleen rakentuvasta monitieteisestä ja erityisesti erityispedagogiikkaa yhdistävästä soveltavan tutkimuksen keskuksista. Toiseksi oli Lyytisen ja minun tutkimuslistien kiinnostusten kohdentuminen lasten oppimisvaikeuksien ymmärtämiseen neuropsykologisen tutkimuksen ja tiedon avulla,* Ahonen summaa.

AKTIIVISEN KESKUSTELUN AIKAA

Vastaperustettu instituutti tarjosi työntekijöilleen vireän ja kiireisen työympäristön. NMI:n ensimmäisiä tutkijoita olivat Pekka Räsänen, Mikko Aro, Tuija Aro, Vesa Närhi, Jaana Ahonniska-Assa, Arja Luotoniemi ja Taisto Leppäsaari. Alussa instituutissa toimi tutkijoiden lisäksi vain puolipäiväinen hallintosihteeri. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että muun muassa käsiteltävät anomukset ja instituutin talouteen liittyvät asiat oli hoidettava varsinaisen tutkimustyön lomassa. Ahosen mukaan alkuvuosien arkea elettiin ikään kuin kahdella tasolla. – *Ensinnäkin oli klinikan ympärille syntynyt palvelutoiminta ja toisaalta valtakunnallinen vaikuttamistyö, joka pyrki nostamaan NMI:n valtakunnallisesti keskeiseksi oppimisvaikeuskysymysten tutkimusyksiköksi yhdessä Turun yksikön kanssa, joka tosin sai alkunsa jonkin verran myöhemmin ehkä osin NMI:n mallin inspiroimana.*

– *Tutkijoiden alkuvuosien työpäivät moninaisine tehtävineen näyttivät minun silmiini varsin hajanaisilta. Ensimmäiset tutkijat joutuivat lisensointitöidensä lomassa toimimaan myös kaikissa instituutin toiminnan ylläpitämiseen liittyvissä työtehtävissä. Ei voi kuin ihailia sitä antaumusta ja intoa, jonka he työilleen omistivat, Onerva Mäki kiittelee. Toiminnan jatkuttua kolme vuotta tutkijoiden työmäärät kasvoivat kuitenkin sellaisiksi, että Onerva Mäki piti tilannetta kestäättömänä. Ratkaisuksi työtaakan jakamiseen NMI:n hallintoasioita hoitamaan ja ensimmäiseksi koulutuspäälliköksi valittiin vuonna 1995 Päivi Fadjukoff.*

Huolimatta työtaakasta NMI:n ensimmäiset työntekijät kokivat työnsä motivoivaksi. – *Alkuvuosien työskentelyä NMI:ssä voidaan kuvata intomielisten nuorten tutkijoiden intohimoksi yhteistä asiaa kohtaan. Muistan instituutin alkuvuodet erityi-*

*sen vilkkaan ja hedelmällisen keskustelun aikakautena, Lyytinen kuvailee. Nuoria tutkijoita yhdistänyt kova kiinnostus oppimisvaikeuskysymyksiä kohtaan tuotti toimintaa, jonka tulokset ovat vielä tänäänkin havaittavissa. – *Kaikki oli tietysti alussa haipuilevaa ja amatöörimäistä pioneeritoimintaa, mutta vahva palo asian eteenpäinviemiseksi siihen kuitenkin liittyi. Tämä auttoi rekrytoimaan mukaan niitä opiskelijoita, joista tuli myöhemmin tutkijoita. He yhdessä toimintaan mukaan liittyneiden klinikoiden kanssa muodostavat tänä päivänä suomalaisen oppimisvaikeustutkimuksen keskeisen tekijäjoukon, Ahonen kertoo.**

KLINIKKA VAHVISTAA TOIMINNAN LUOTETTAVUUTTA

Oppimisvaikeuksien klinikka on alusta asti muodostanut tärkeän osan Niilo Mäki Instituutin toimintaa. Klinikan toiminnalla on ollut monitahoinen rooli Instituutin kehityshistoriassa: hoidettaville lapsille tarjottavan avun ohella se on samalla antanut tutkijoille tärkeän näköalapaikan oppimisvaikeuskenttään. – *Tuollaisen käytännön sovelluksen ottaminen alusta asti mukaan instituutin toimintaan on kiistatta merkittävä tekijä sen menestystä tarkasteltaessa, Lyytinen arvioi.*

Myös klinikan perustamisessa aloitteentekijänä toiminut Ahonen pitää kuntoutustoiminnan sisällyttämistä NMI:n toimintaan tärkeänä ratkaisuna. – *Vaikka olen ehkä jäävi arvioimaan asiaa, luulen, että juuri kliinisen palvelutoiminnan ja tutkimustoiminnan yhdistäminen on luonut pohjan sille luottamukselle, jota Niilo Mäki Instituuttia kohtaan on osoitettu. Ehkä aika oli tuolloin valmis tällaisen askeleen ottamiseen. Silloin olivat avainasemassa sekä akateemisen tutkimuksen että silloisen Keski-Suomen kasvatusneuvolan (nykyinen*

Jyväskylän perheneuvola) piirissä toimineet hyvin kaukokatseiset henkilöt. Oppimisvaikeuksien klinikan perustamiselle antoivat täyden tukensa professori Isto Ruoppila, professori Lea Pulkkinen sekä kasvatusneuvolan johtaja Kaija Pänkäinen, kiittää Ahonen.

TUTKIMUKSEN KÄYNNISTÄJÄ

Esimerkkiä Niilo Mäki Instituutin tutkimuksellisesta aloitekyvystä edustaa vuonna 1992 käynnistetty monitieteinen ja kansainvälisesti tunnettu Lasten kielellinen kehitys ja familiaalinen dysleksiariski -tutkimushanke (LKK), jossa selvitettiin pitkittäistutkimuksella dysleksiaa ennakoivia kehityksellisiä tekijöitä ja mahdollisuuksia varhaisten tukitoimien järjestämiseksi.

– LKK:n alku oli oikeastaan hauska episodi. Psykologian laitoksella vieraili ennen projektin alkua professori Hanus Papousek, joka puhui pienten lasten kommunikaation tutkimisesta ja vuorovaikutuksen merkityksestä. Samoihin aikoihin Scarborough julkaisi Child Development -lehdessä artikkelin tutkimuksestaan, jossa hän oli alkanut seurata 2,5-vuotiaita lapsia, joilla oli dysleksiariski. Nämä kaksi ajatusta yhdistyivät NMI:n oppimisvaikeusklinikan pyöreän pöydän ääressä ensi alkuun hullulta tuntuneeksi ajatukseksi alkaa tutkia ”syntymättömien ja vastasyntyneiden vauvojen lukivaikeuksia”. Tästä ajatuksesta käynnistyi Heikin tarmokkuudella laaja tutkimushanke LKK. Tällä tutkimushankkeella on ollut ratkaiseva merkitys jyväskyläläisen oppimisvaikeustutkimuksen kehittymiselle ja vielä tälläkin hetkellä toimivan tutkijaverkoston kehittymiselle, Ahonen arvioi.

TEORIAN JA KÄYTÄNNÖN YHDISTÄJÄ

Suomalaisella oppimisvaikeuksien tutkimuskentällä eri toimijoiden välinen yhteistyö oli vielä instituutin perustamisaikoihin vähäistä. – 1990-luvun alussa yliopiston eri laitosten saatikka sitten yliopistojen ja kunnallisten toimijoiden verkottuminen oli vielä uusi asia. Kuitenkin jo tuolloin moni alan parissa työskennellyt näki, että oppimisvaikeuksien syvempi ymmärtäminen ja palvelujen kehittäminen edellyttävät tutkimuksen ja käytännön liittoa, Ahonen kuvailee. NMI on alusta asti pyrkinyt vastaamaan tähän tarpeeseen ja edistämään eri tahojen yhteistyötä.

Tutkimuksen ja alan eri toimijoiden välisen yhteistyön koordinoimisen ohella instituutin tavoitteena on alusta asti ollut luoda kiinteä yhteys teorian ja käytännön välille. Tämä on tarkoittanut kuntoutus- ja julkaisutoiminnan ohella mahdollisimman laajan ja tasokkaan koulutustoiminnan ylläpitämistä. – Olemme NMI:ssä alusta alkaen päättäneet, että teorian käytäntöön soveltaminen ei tarkoita ainoastaan kirjojen kirjoittamista, vaan pyrimme myös jatkuvaan koulutustyöhön. Koulutusten järjestäminen on saattanut meidät suoraan yhteyteen oppimisvaikeuskentän kanssa ja auttanut löytämään yhteistyökumppaneita, kertoo Lyytinen. Koulutustyö on instituutin toiminnan kannalta myös taloudellisesti merkittävää, sillä koulutuksista saatujen tulojen avulla instituutti kykenee rahoittamaan merkittävän osan omasta toiminnastaan. Linjana kuitenkin on, että koulutus olisi mahdollisimman kohtuuhintaista. Edullisen hinnoittelun ohella koulutustoiminnassa on pyritty alueelliseen tasa-arvoisuuteen. Koulutusta pyritään järjestämään mahdollisimman kattavasti ympäri Suomen. – Johtavana ajatuksena on ollut se, että me menemme ihmisten luo eikä ihmisten tarvitse tulla meidän luoksemme,

Lyytinen summaa.

Instituutin toimintaa ohjaava pyrkimys teorian ja käytännön yhdistämiseen juontaa juurensa instituutille nimensä antaneen Niilo Mäen elämäntyöhön: – *Niille, joilla oli kunnia osallistua Niilo Mäen antamaan opetukseen, välittyi jo opiskeluajoista lähtien selvä viesti teorian käytäntöön soveltamisen tärkeydestä. Mäen luennot sisälsivätkin poikkeuksetta käytännön esimerkkejä hänen toiminnastaan kentällä,* kertoo Lyytinen. Niilo Mäen perinteiden kunnioittaminen näkyi Lyytisen mukaan jo oppimisvaikeuksien klinikan ja perheneuvolan toiminnassa, ja tätä tehtävää NMI on onnistunut hänen mukaansa hyvin jatkamaan.

Tutkimuksen ja ympäröivän maailman välinen yhteys ei kuitenkaan tarkoita vain tutkijoiden tekemää kenttätöitä. Myös opiskelijoilla on merkittävä rooli tutkijoiden ja ulkomaailman välisen kosketuspinnan syntymisessä. – *Nykypäivänä erittäin tärkeän yhteyden tutkijoiden ja muun maailman välillä muodostavat opiskelijat. Opiskelijoiden tekemä tutkimusmateriaalien keruu auttaa kohdentamaan tutkijoiden huomion oikeisiin asioihin. Tutkijoiden työn kannalta tällainen yhteys kenttään tarkoittaa merkittävää ajatuksellista voimavaraa,* Lyytinen kuvailee. Opiskelijat muodostavat myös tulevaisuuden kannalta elintärkeän voimavaran. – *Meillä on vuosien varrella ollut ilo saada instituutin toimintaan mukaan lahjakkaita opiskelijoita, joista osa on päteväidyttyään kiinnostunut jatkamaan työtään NMI:n palveluksessa. Tällaisten opiskelijoiden rekrytointi oppimisvaikeuksien parissa tehtävään työhön on toiminnan jatkuvuuden ja alan tulevaisuuden kannalta elintärkeää,* Lyytinen muistuttaa.

SUURIN MUUTOS YHTEISKUNNAN TASOLLA

Arvioidessaan instituutin 20-vuotisen taipaleen varrella tapahtuneita käännekoh-
tia Onerva Mäki toteaa suurimman muutoksen tapahtuneen yhteiskunnan tasolla. Tämä muutos kattaa hänen mukaansa koko yhteiskunnan poliittisen eliitin huipulle asti. – *Yleinen suhtautuminen oppimisvaikeuksia ja niiden auttamiseksi tehtävää työtä kohtaan on muuttunut viimeisen 20 vuoden aikana selvästi myönteisemmäksi. NMI ja sen toiminta ovat vähitellen tulleet myös ministeritasolla hyväksytyksi osaksi yhteiskunnalle tarpeellisia instituutioita.*

Lujan yhteiskunnallisen luottamuksen syntymisestä kertoo osaltaan opetusministeriön osallistuminen Instituutin toiminnan rahoittamiseen. – *Opetusministeriön mukaantulo kertoo mielestäni siitä, että valtionhallinnossa luotetaan instituutin kykyyn huolehtia sellaisten kysymysten ratkaisemisesta, joihin yhteiskunnan valmiudet eivät riitä. Lasten ja nuorten koulutukselta ja kuntoutukselta vaadittava taso on kasvanut yhteiskunnan resursseja nopeammin. Instituutti on osoittanut pystyvän-
sä kantamaan vastuuta näiden tehtävien hoitamisesta, ja sen toiminnalla on samalla nähty olevan yhteiskunnallisia ongelmia ennaltaehkäisevää vaikutusta,* kuvailee Onerva Mäki.

Lyytisen mukaan oppimisvaikeuksiin liittyvissä isoissa linjoissa tapahtunut selkein muutos liittyy tarjottavan tuen laadun ja saatavuuden parantamiseen. – *Selkein muutos, jota me NMI:ssä olemme pyrkineet ajamaan ja jossa tulee riittämään parannettavaa myös kahdelle seuraavalle vuosikymmenelle, liittyy avun välittämiseen sitä tarvitseville. Yksi ratkaisumalli, jolla tuen saatavuutta on kyetty parantamaan, on löytynyt tietoverkon sovelluksista. Opetusministeriön tuella NMI on jo kyennyt hyö-*

dyntämään tietoverkkoa tuen saattamisessa jokaiseen niemeen ja notkoon. Mutta kuten sanottu, tehtävää tässä riittää yhä, Lyytinen muistuttaa.

NIILO MÄKI INSTITUUTTI TÄNÄÄN

Keskuksen nykyinen toiminnanjohtaja Kirsti Laakso on ollut mukana NMI:n toiminnassa lähes koko sen 20-vuotisen olemassaolon ajan. Aluksi Niilo Mäki Säätiön hallituksessa vaikuttanut Laakso on hoitanut toiminnanjohtajan tehtäviä vuodesta 2003 alkaen. – *Kuluneiden seitsemän vuoden aikana instituutti on kasvanut voimakkaasti. Henkilöstömäärä on kaksinkertaistunut nykyiseen 50 työntekijään, projektiavustuksen saaneita tutkimus- ja kehittämishankkeita on tällä hetkellä 14, ja toiminta tapahtuu omissa tiloissa, kertoo Laakso. – Instituutin toiminnan perusturvan on pitkään taannut Raha-automaattiyhdistykseltä saatu yleisavustus. Kasvun myötä sen tueksi on tarvittu koulutus- ja julkaisutoimintaa, jonka toivotaan jatkuvan vähintään nykyisen laajuisena tulevaisuudessaakin. RAY on ollut opetusministeriön ohella myös toinen merkittävä projektitoiminnan rahoittaja viime vuosina. Koulutustoiminnassa selkeästi tärkein tilaaja on ollut Opetushallitus. Ulkoministeriön tuella on levitetty meillä hyväksi havaittuja menetelmiä kehitysyhteistyönä Afrikan maihin, Laakso kuvailee.*

NMI:n toiminta-ajatuksena on ehkäistä lasten ja nuorten oppimisesta syrjäytyminen mahdollisimman varhain. Siihen tähdätään kehittämällä oppimisvaikeuksien ja kehityksellisten häiriöiden arviointia ja kuntoutusta ja tuottamalla siinä tarvittavaa materiaalia lasten kanssa toimivien ammattilaisten ja perheiden käyttöön. – *Toiminnassa huomioidaan oppimisvaikeuksien moni-ilmeisyys, koko kir-*

jo lukemisen, kirjoittamisen, matematiikan ja motoriikan vaikeuksista tarkkaavuuden ja laaja-alaisen vaikeuksien arvioinnin ja kuntoutuksen alueelle. Tutkimuksen kohderyhmän ikähaitari on viime vuosina laajentunut koulua aloittavista päiväkotikäisiin ja yläpäässä toiselle asteelle ja nuoriin aikuisiin. Instituutin toiminnan tarkoituksena on auttaa rakentamaan tukeva perusta menestykselliselle koulutusuralle ja edelleen työllistymiselle kaikille, myös niille joilla oppiminen on vaikeaa. Nykyistä suuntausta on tarkoitus jatkaa myös tulevina vuosina, toteaa Laakso.

TULEVAISUUDEN HAASTEITA

Kaksikymmentä vuotta on alansa pioneerinä toimineelle tutkimuskeskukselle pitkä ikä. Vuosien karttumisen on tuonut kokemuksen ja vakiintuneen aseman ohella mukanaan myös haasteita. Yksi näistä on toiminnan dynaamisuuden säilyttäminen. – *Instituutin toiminnan jatkuvuuden kannalta merkittävä tekijä on ollut siinä, että oppimisvaikeuksien suomalaisella tehtäväkentällä on riittänyt jatkuvasti uusia haasteita. Nämä haasteet ovat pitäneet toiminnan jatkuvassa liikkeessä. Pidän yhtenä varteenotettavana vaihtoehtona lisähaasteiden etsimistä myös ulkomailta laajentamalla toimintaa maamme rajojen ulkopuolelle, Onerva Mäki visioi.*

Toiminnan dynaamisuuden säilyttäminen edellyttää uusia avauksia myös tutkimuksen saralla. – *Yhtenä vasta avattuna tulevaisuuden tutkimuslinjana voidaan pitää laaja-alaisiin oppimisvaikeuksiin liittyvää tutkimusta. Nämä lasten, nuorten ja aikuisten opiskelu- ja työkykyyn ongelmat ovat yllättävää kyllä olleet oppimisvaikeus-tutkimuksen unohtettua aluetta: vaikka juuri näiden ongelmien yhteydet oppimisesta ja työelämästä syrjäytymiseen johtaviin*

kehityspolkuihin ovat ehkä kaikista ilmeisimpiä, toteaa Ahonen.

Myös Lyytinen korostaa uusiutumiskyvyn merkitystä. – *Tärkeää instituutin tulevaisuuden kannalta on jatkuva virkeänä olo. Tämä tarkoittaa paitsi ajan hermolla pysymistä, myös kykyä uudistua. Oppimisvaikeuskentällä riittää kuitenkin tehtävää siinä määrin, että kehityskohteiden löytäminen tulee tuskin olemaan lähitulevaisuuden ongelma. – Vielä nykypäivänä seulasta livahtaa aivan liikaa sellaisia oppimisvaikeuksia, joiden havaitseminen edellyttää hienojakoisempaa seulontaa. Esimerkiksi korkeakoulusta löytyy nykypäivänä opis-*

kelijoita, joiden tie nousee opintojen osalta pystyyn lukemisen vaikeuksien takia. Tämä on mielestäni hyvä esimerkki ongelmasta, jonka ratkaiseminen on vielä jäänyt tulevaisuudessa ratkaistavaksi. Toinen erityistä huomiota vaativa oppimisvaikeuksien osalualue liittyy puhutun kielen ongelmiin, joihin pitäisi pystyä tarjoamaan tukea nykyistä varhemmin. Toisin sanoen haasteita riittää, Lyytinen valottaa.

Kirjoittajatiedot

Joel Niemi, fil.yo, opiskelee valtio-oppia Jyväskylän yliopistossa.